

Ariadné fonala

Beszélgetés a pályaválasztásról Adán dr. Hódi Sándor pszichológussal és a Petar Drapšin Egységes Középsiskola diákjaival

Nem tudom, Ariadné fonala segítené-e a mai fiatal Thészeuszoknak a pályaválasztásban, vagy a száz és száz szakma labirintusában bolyongva maguk köré tekernék az útvesztőből kivetelő fonalat. Ahelyett, hogy a pályaválasztás évről évre kisebb gondot okozna, a jelekből ítélve mind nagyobb súlytalansággal a fiatalok vállalja. A paradoxont könnyebben megérthetjük, ha tudjuk, hogy a továbbtanulási lehetőségekről és a sokat hangzott káderszükségletekről való tájékozódás korántsem biztosított a későbbi elhelyezkedésre — sajnos, a termelő szakmák esetében is csak föltételezen beszélhetünk biztos állásról.

Mintha az ideai pályaválasztási előkészületekre is ez a körülmény nyomta volna rá a bélyeget. Mint-ha a korábbi évekhez viszonyítva a pedagógusok is gyámoltalanabbul fogtak volna hozzá a pályaválasztási tanácsadáshoz; mintha iskolarendszerünk valóban évenként olyan változásokon ment volna keresztül, hogy az egyes szakok helységkénti megoszlásáról is csak az utolsó pillanatban lehetne tájékozódni; mintha mindenki az új iskolareformra összpontosított volna, pedig az csak az 1983/84. tanévtől kezdjük alkalmazni, s addig a jelenlegi gyakorlat marad érvényben. Úgy látszik azonban, hogy minderről megfeledkezünk.

A szervezett tanácsadás jelentősége

Mivel a pályaválasztás az egyik legfontosabb döntés az ember életében, jelentőségéhez mérten nagyon is mellőzöttnek, elhanyagoltnak, esetlegesen tartom, ahogyan az életre szóló hivatás kiválasztása napjainkban történik — fejtette ki véleményét ezzel a fontos kérdéssel kapcsolatban a minap dr. HÓDI Sándor, az adai Egységpszichológus. — **Idemben** tanácsot adni csak a társadalmi-gazdasági lehetőségek és az egyéni óhajok figyelembevételével és egyeztetésével volna lehetséges. Mert ha a tanácsadás nem szervezett, nem intézményes, a pszichológus meg a legjobb szándéka ellenére sem tud érdemelt javaslattal tenni. Az iskolán belül tevékenykedő pszichológus, pedagógus és szociológus munkájának is csak abban az esetben van gyakorlati értelme, ha a diákokkal való foglalkozást a gazdasági fejlődés nyomán követésével összhangban szervezi meg.

— Tudnunk kell természetesen, hogy a szervezett tanácsadás önmagában még nem oldja meg a foglalkoztatás problémáit. A hosszabb távú káderszükségletek ismerete híján, maga a pszichológus sem képes később ténylegesen is kamatozó tanácsot adni...

A pszichológus gondolatához hadd fűzzük még hozzá, hogy Adán tavaly rendkívül körültekintően szervezték meg a pályaválasztási tanácsadást. Az idén azonban, mint-ha másokhoz hasonlóan, nekik sem lett volna kellő erejük hozzá. Pedig a község iparának mindeikelett termelő munkásokra van szüksége.

— Ezúttal a Petar Drapšin Egységes Középsiskolában nem szervezték meg a pályaválasztási tanácsadást, és a pedagógusok körében is mintha olyan vélemény alakult volna ki, hogy nezzünk utána a továbbtanulási lehetőségeknek magunk — foglalta össze a jelenlegi helyzetet ORCSIK Szezsana a II/3 osztály tanulója. — A diákok részéről megvolt az érdeklődés, a föltételekről azonban csak igen későn értesültünk. Az újságokban megjelent pályázatok azután elszaladtak minden bizonytalanságot, csak az a baj, hogy az illetékesek mindig az utolsó pillanatban döntenek egy-egy ágazat fölvételre keretterevőre.

Tegyük hozzá a diáklány szavaihoz, hogy a fiatalok sajnos csak akkor kezdenek komolyabban a továbbtanulási lehetőségek iránt érdeklődni, amikor már majdnem késő. Hogy pontosan érzékeltessük, mire is gondolunk, hadd mondjuk el, hogy például az egységes középsiskolák elsős diákjai rá sem hederítettek az ideai pályaválasztás kapcsán elhangzott tájékoztatókra, általában meg sem veszik azt a tájékoztatót, amelyből alkalom adtán valamennyi lehetőségről informálódhatnak. Sajnos, az iskolák számlájára is tenni kell egy-két megjegyzést. A pedagógusok közül sokan megvárják a pályázatok megjelenését, s csak ezek alapján tájékoztatják diákjaikat. Pedig ha az előző évi pályázat anyagát megőriznék, abból sok mindentől beszámolhatnának a fiataloknak, hisz az egyes szakok évről évre ugyanazon helyen nyílnak meg, változások tulajdonképpen csak a tagozatok számában lehetségesek.

Az ember nem egy szakmára születik

— Az én korosztályom is csak a második osztályban kezdett komolyabban foglalkozni a továbbtanulási lehetőségekkel — jegyezte meg URBÁN Zsuzsanna ugyancsak a II/3 diákja. — Nagyon sokan szeretnének továbbtanulni, arról azonban egészen a Magyar Szóban megjelent pályázatokig semmit sem tudunk, hogy hol mit lehet majd tanulni. Minden oldalról megpróbált valaki „sügni”, segíteni. A szülők egyet mondanak, a pedagógusok más — az embernek szong a feje a sok jó tanácsból. A legnagyobb baj, hogy a diák már eleve nem választhatja azt a szakmát, amely a legjobban tetszik neki, mert tudja, hogy azzal szinte semmi esélye sincs az elhelyezkedésre...

— A „megakuvással” kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az objektív körülmények kompromisszumra kényszerítik a fiatalokat — jegyezte meg dr. HÓDI Sándor. — Az ember azonban nem egy szakmára születik, többböz van képessége, esetleg csak öt jelentkezik a baj, hogy frusztrációs zavarok alakulnak ki benne, mert nem tanulhatta ki a neki tetsző szakmát.

Tavaly a pályaválasztási tanácsadás keretében képességvizsgát is végeztünk. A teszt olyan kérdés; is tartalmazott, hogy mit szeretnének a szülők a gyerekből nevelni és milyen tervei vannak magának a diáknak. Rendkívül tanulságos válaszokat kaptunk. A szülők jelentős hányada tévesen ítélte meg gyereke képességeit, a diákok többsége viszont reálisnak mérte fel lehetőségeit. Mivel intelligenciatesztet is végeztünk, kiderült, hogy a szülők egy részének képtelen elvárásai vannak. Orvost, jogászt — szerettek volna gyerekükből nevelni, holott erre az utóbbiaknak semmilyen adottságuk nem volt. A másik végletéről is beszélni kell. A szülők közül ugyanis sokan anya-

gi és egyéb megfontolásból megpróbálták tékezni a gyerek ambícióit. A diákoknak mintegy 30 százaléka választott képességeinek nem megfelelő pályát, ezeket más irányba kellett kaulozni. Talán mondanom sem kell, hogy mit jelent a társadalmi, na a továbbtanuló fiatalok saját képességeikkel és a társadalmi-gazdasági szükségletekkel is össze nem egyeztethető pályát választanak maguknak. Nagyon gyorsan lemorzsolódnak, vagy ha mégis befejezik tanulmányukat, elhelyezkedési lehetőség híján — társadalmi eszközök igénybevételel — át kell képezni őket.

Esély az elhelyezkedésre

— A legnagyobb probléma még mindig az, hogy több évvel az iskolareform bevezetése után sem tudjuk, mi is rejlik egyik vagy másik szakma elnevezése mögött — vette számba a gondokat HARANGÓZÓ Ibolya diáklány. — Az ember csak akkor kapkod fűhöz-fához, amikor kitanulja a szakmát és vagy nem tud elhelyezkedni, vagy ha mégis, akkor igen rövid időn belül rájön, hogy a hangzatos szakma mögött nagyon is szimpla tisztviselői munka rejlik.

— Az egységes középsiskola tanterve tulajdonképpen megismétli az általános iskola felsőbb ágazatait tanultakat — hallottuk GOROG István tanulótól. — Szerintem meg még nem volna baj, ha egy évet a később választható szakmák megismerésére fordítanánk. Nem arra gondolok, hogy a lakóhelyhez legközelebb eső munkaszervezetek körbejárjuk. A gyakorlati termelőmunka keretében ezt egyébként is megtesszük, ezzel azonban főként a szülők foglalkozásával ismerkedhetünk meg, nincs szelebbez betekintésünk a sokat emlegetett pár száz szakmába.

— A pályaválasztást pontos káderszükségletek nélkül képtenség felelősségteljesen lebonyolítani — foglalta össze az elhangzottakat dr. HÓDI Sándor. — Jelen pillanatban ugyanis hibába választ a diák képességeinek megfelelő szakmát, ha belátható időn belül ezzel sem tud elhelyezkedni.

Az itt megszólalt négy diákkal kapcsolatban elmondhatom, hogy legjobb képességeikkel összhangban döntöttek a továbbtanulásról. Mindegyikük kitűnő tanuló; Orscik Szezsana egészségügyi szakiskolába, Urbán Zsuzsa a pedagógiai akadémiára, Harangózó Ibolya informatikai szakra, Görög István pedig elektrotechnikai szakiskolába szeretne iratkozni. A négy fiatal tisztában van saját képességeivel, a végső szót azonban a szakiskolák mondják ki, amelyek a rangsorolással csupán a tanulmányi előmenetelt mérik, a tényleges rátermettséggel azonban már nem törődnek.

BÁLINT Sándor

Szervezetteren nyaralnak a szenttamási gyerekek

Az utóbbi években minden nyáron nagyobb számú iskolás gyermek nyaral szervezetteren a tengeren Szenttamásról, Turjáról, és Nádáljiról. Az idén a múlt évhez viszonyítva még több kisdíák nyaralására van kitérés. Így a gyermekvédelmi öngazdálkodási érdeklődés közreműködésével csaknem 200 gyermek telti vakációjának egy részét a tengerparti Omis nevű helységben. Közülük 35, akiknek szülei alacsony keresetűek, ingven illetve a gyermekvédelmi érdeklődés költségén fog nyaralni. A csaknem kétszáz gyermek június 18-án indul Omisba. Szállástásukról a verbászi Bačkatrians turistairodája gondoskodik. A 12 napos teljes ellátás és az út 3200 dinárba kerül.

S. O.

areform

a való gondolkodás végül is anyodott, hogy az lepett volna meg, k nem a mezőgazdaság és az isott volna.

bert Pál szövegrajza

kilátások a termésre, Feri bácsi? Úr — néz fel az égbe, melyről

gával szórna sugarait a nap —, meg még sokáig tart, rosszabb lesz, areform...

nyesek szerint már sok is a jóból; e karikáznom Tófalvára, kikérni nyét.